

POSTANOWIENIE

20 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wiak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 20 marca 2024 r. w Warszawie
wniosku miasta stołecznego Warszawa
o zbadanie spełnienia przez Sędziego Sądu Najwyższego Adama Doliwę wymogów
niezawisłości i bezstronności w sprawie I CSK 6727/22
z powództwa miasta stołecznego Warszawa
przeciwko Stowarzyszeniu "M." w W. i W. T.
o zapłatę

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Pismem z 10 stycznia 2024 r. miasto stołeczne Warszawa (dalej: „powód” lub „wnioskodawca”) złożyło wniosek o stwierdzenie przesłanek, o których mowa w art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1093, dalej: „u.SN”). Powód wniósł o zbadanie spełnienia przez SSN Adama Doliwę przesłanek, o których mowa w art. 29 § 5 u.SN oraz stwierdzenie, że w sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 25 § 5 u.SN.

W uzasadnieniu wniosku powód w pierwszej kolejności wskazał, że SSN Adam Doliwa został rekomendowany na urząd sędziego Sądu Najwyższego przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3). Zdaniem wnioskodawcy, organ ten nie spełnia wymogów niezależności od

władzy wykonawczej i ustawodawczej, a tym samym sędzia powołany z jej udziałem nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego.

W dalszej części uzasadnienia powód przywołał szereg okoliczności dotyczących aktywności SSN Adama Doliwy w mediach społecznościowych (na portalu T., obecnie „X”) – w postaci polubień postów innych użytkowników. Aktywność ta dotyczyła lat 2020-2023 i poprzedzała powołanie Adama Doliwy na urząd sędziego Sądu Najwyższego. W oparciu o analizę wybranych przez siebie treści, wnioskodawca zmierzał do wykazania, że Adam Doliwa wyrażał w ten sposób swoje poglądy (o charakterze prawnym, politycznym i społecznym), co jego zdaniem nie daje rękojmi spełniania wymogów niezawisłości i bezstronności. Wskazano, że zaangażowanie Adama Doliwy w media społecznościowe przed jego powołaniem, jak i rodzaj treści, wobec których wyrażał swoją aprobatę, prowadzą do wniosku, że wydane przez niego rozstrzygnięcia mogą być podyktowane osobistymi zapatrywaniami politycznymi lub też zapatrywaniami osób, wobec których może czuć się on zobowiązany. Zdaniem powoda, dostrzegalna jest wyraźna zmiana w rodzaju treści oraz autorów, wobec których Adam Doliwa miał wyrażać swoje uznanie w mediach społecznościowych, przed i po przejściu postępowania, w wyniku którego został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek powoda podlega odrzuceniu, jako niespełniający warunków określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym.

Zgodnie z art. 29 § 5 u.SN, dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w art. 29 § 7 u.SN, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić

zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 29 § 5 u.SN oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (art. 29 § 9 u.SN). Zgodnie z art. 29 § 10 u.SN, wniosek niespełniający tych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

Na wstępie należy zaznaczyć, że we wniosku, o którym stanowi art. 29 § 5 u.SN, konieczne jest kumulatywne przytoczenie i wykazanie dwóch rodzajów okoliczności świadczących o braku niezawisłości i bezstronności sędziego: (1) okoliczności towarzyszących jego powołaniu oraz (2) jego postępowania po powołaniu.

Co więcej, w dotychczasowym orzecnictwie Sądu Najwyższego podnoszono, że skoro w założeniu ustawodawcy wniosek, o którym mowa w art. 29 § 5 u.SN, ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, to nie będzie wystarczające przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu, które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22). Należy też podkreślić, że okolicznościami towarzyszącymi powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 u.SN nie są okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, dotyczące konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Tym samym podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się np. jedynie na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na

wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Przywoływanie tej okoliczności we wniosku stanowi naruszenie normy z art. 29 § 4 u.SN. Konieczne jest zatem powołanie jeszcze innych okoliczności (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lutego 2023 r., I ZB 44/22).

Podkreślić należy, że na podmiocie składającym wniosek o stwierdzenie standardów niezawisłości i bezstronności ciąży obowiązek obiektywnego wykazania, że istnieją uzasadnione wątpliwości co do wskazanych przymiotów. Nie mogą mieć one charakteru abstrakcyjnego lub ograniczać się wyłącznie do subiektywnego przeświadczenia podmiotu składającego wniosek, że istnieją powody świadczące o braku niezawisłości i bezstronności sędziego. Niedopuszczalne jest również wyprowadzanie wniosków, które byłyby sprzeczne z zasadami logicznego myślenia oraz doświadczeniem życiowym. Konieczne jest zatem wskazanie takich twierdzeń i dowodów, z których można realnie i obiektywnie wyprowadzić zastrzeżenia podniesione we wniosku.

Należy podkreślić, że wniosek o którym mowa w art. 29 § 5 u.SN, nie stanowi alternatywy dla wniosku o wyłączenie sędziego z powodu występowania okoliczności tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie (art. 49 k.p.c.). Ustawodawca wskazuje, że wniosek wniesiony w trybie art. 29 § 5 u.SN dotyczy wyłącznie okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego Sądu Najwyższego i jego postępowania po powołaniu. Niedopuszczalne będzie zatem powoływanie się na okoliczności, które dotyczą zdarzeń niezwiązanych z powołaniem sędziego, jak również takich, które miały miejsce przed powołaniem na wskazany urząd. W takim przypadku możliwe jest bowiem jedynie złożenie wniosku we wspomnianym zwykłym trybie, przewidzianym dla procedury cywilnej.

W niniejszej sprawie powód nie spełnił wymogu, o którym mowa w art. 29 § 9 u.SN w zw. z art. 29 § 5 u.SN. Nie wskazał bowiem żadnych argumentów, które nie tylko świadczyłyby o braku niezawisłości i bezstronności SSN Adama Doliwy, ale nie odnosiły się one również bezpośrednio ani do jego powołania, ani tym bardziej nie dotyczyły jego zachowania po powołaniu na urząd sędziego Sądu Najwyższego.

Podniesione zastrzeżenia wobec SSN Adama Doliwy wnioskodawca opart *de facto* na wybiórczej aktywności w mediach społecznościowych (w postaci polubień na portalu T., obecnie X), mających miejsce w okresie poprzedzającym powołanie go na wskazany urząd (niejednokrotnie 2-3 lata wcześniej). Biorąc pod uwagę, że sam powód wskazał, że łączna liczba polubień odnotowanych na koncie SSN Adama Doliwy na dzień 9 stycznia 2024 r. wynosi ponad 5 000, przywołane przykłady nie mogą nawet uprawdopodobniać tezy sformułowanej we wniosku – dotyczącej braku niezawisłości i bezstronności sędziego. W oparciu o tak niewielki procent ogólnej aktywności, nie sposób ustalić bowiem treści, ani ewolucji niczych poglądów. Zwłaszcza, że w niniejszej sprawie powołane przykładowe wpisy w mediach społecznościowych są bardzo zróżnicowane i na ich podstawie nie sposób jednoznacznie ocenić zapatrywań sędziego. Należy zaznaczyć, że nawet sam powód wskazuje w tym względzie na niejednorodność i niekonsekwencję w treściach, co do których SSN Adam Doliwa wyrażał swoją aprobatę w mediach społecznościowych. Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzić trzeba, że powód w oparciu o wskazane dowody nie był w stanie odczytać rzeczywistych intencji i poglądów SSN Adama Doliwy. Przedstawione tezy stanowią zatem wyłącznie własną interpretację wnioskodawcy, wynikającą z jego domysłów i niemającą poparcia w przedstawionych dowodach, a tym bardziej nieświadczącą o wątpliwościach w zakresie powołania Adama Doliwy na urząd sędziego Sądu Najwyższego.

Odnosząc się do drugiej grupy okoliczności, których dotyczy wniosek, o którym mowa w art. 29 § 5 u.SN, powód sam podniósł, że SSN Adam Doliwa w pewnym momencie znacząco ograniczył swoją aktywność w mediach społecznościowych. Przywołane wpisy, mające świadczyć o braku jego niezawisłości i bezstronności, dotyczą aktywności występującej przed 29 listopada 2023 r. – kiedy postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym wskazano natomiast stanowczo, że ewentualne zastrzeżenia mają dotyczyć zachowania sędziego już po jego powołaniu. Takich aktywności powód tymczasem w ogóle nie przywołuje.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 29 § 10 u.SN w zw. z art. 29 § 9 u.SN orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[ms]